

9/2/47

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΕΑΤΡΟΝ "ΟΔΥΜΠΙΑ,,

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1947, ΩΡΑ 11 Π. Μ.

ΣΥΝΑΥΔΙΑ

ΤΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Γ. ΔΥΚΟΥΛΗΣ

ΣΟΔΙΣΤ

ΝΙΚ. ΔΙΚΑΙΟΣ

(ΒΙΟΔΙ)

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΠΛΑΤΕΙΑ	ΔΡΧ.	4.000
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟΝ	»	4.000
ΕΞΩΣΤΗΣ	»	4.000
ΘΕΩΡΕΙΟΝ Β'	»	3.000
ΥΠΕΡΩΝ	»	2.000

ΤΙΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΧ. 500

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. **Ruy Blas**, Είσαγωγή F. MENDELSSOHN
2. **Ἐπιτυμβιακὴ φαντασία** ΓΙΑΝΝΗ ΑΡΓΥΡΟΥ
Δι' ὀρχήστραν ἑγχόρδων
(Πρώτη ἐκτέλεσις)
3. **Κοντσέρτο σὲ Λά μείζ.** W. A. MOZART
Γιὰ βιολί καὶ ὀρχήστρα
  - I. Allegro apperto—Adagio—
Allegro apperto
  - II. Adagio
  - III. Tempo di Minuetto
Σολιστ ὁ κ. Νικ. Δικαῖος

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

4. **Συμφωνία ἄρ. 2 σὲ Ρε μείζ.** JOH. BRAHMS
  - I. Allegro non troppo
  - II. Adagio non troppo
  - III. Allegretto grazioso (quasi Andantino)
  - IV. Allegro con spirito

F. MENDELSSOHN
RUY BLAS
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ εἰσαγωγή τοῦ «Ruy Blas» ἀνήκει στὴ τελευταία δημιουργικὴ περίοδο τοῦ Μένδελσων, τὴ περίοδο ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποία, ὅστερ' ἀπ' τὸν εὐτυχεῖ γάμο του, ἡ δημιουργικότης του αὐξάνει καὶ τὰ ἔργα του ἀναθλύζουν τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο μὲ καταπληκτικὴν εὐκολία. Κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα τοῦ πατρικοῦ μεγάρου στὸ Βερολίνο, συνέθεσε τότε ὁ Μένδελσων, μεταξύ ἄλλων καὶ τὴ φλογερὴ εἰσαγωγή τοῦ «Ruy Blas» γιὰ κάποια φιλανθρωπικὴ γιορτὴ καὶ παρὰ τὴν ἀποστροφή του γιὰ τὸ δράμα τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ.

Ἡ εἰσαγωγή τοῦ «Ruy Blas» ἔχει πολλὰς ἀναλογίας μὲ τὸν «Κοριολανό» τοῦ Μπετόβεν. Καὶ ὁμως πῶς διαφορὰ ἀντιλήψεων μεταξὺ τῶν δύο. Ἐνῶ στὴ δεύτερη ἡ ὀρμητικότης εἶναι συγκεντρωμένη, στὴ πρώτη ἡ ὀρμητικότης αὐτὴ ξεχειλίζει καὶ μένει ἀσυγκράτητη. Τὰ σύντομα συμφωνικά θέματα τοῦ Μπετόβεν, στὸν ὁποῖο τέσσαρες φθόγγοι μόνο συχνὰ ἀρκοῦν, στὸν Μένδελσων γίνονται οἱ μακρῆς ἐκείνης μελωδίες, οἱ μελωδίες μὲ τὸ «χαριτωμένο μάκρος» ὅπως λέει κάποιος ὁ Chataubriand.

●
ΓΙΑΝΝΗ ΑΡΓΥΡΟΥ
ΕΠΙΤΥΜΒΙΑΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ
ΓΙΑ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΓΧΟΡΔΩΝ
(ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ)

Τὸ ἔργο αὐτὸ μᾶς δίνει τὴν ἀτμόσφαιρα τῶν τύμβων, μὲ μιὰ ὑποθλητικὴ δραματικὴ ἔκφραση, ποὺ στὴν ἐξέλιξή του, μᾶς παρουσιάζει ἀνάγλυφον τὴν ἰδέα τῆς ἀντιστάσεως τῆς ζωῆς πρὸς τὸν θάνατο, ποὺ προσπαθεῖ νὰ τὴν ὀραιοποιήσει πότε μὲ τὴν τέχνη τοῦ μάρμαρου, πότε μὲ τοὺς στίχους ἢ τοὺς φθόγγους καὶ πότε μὲ λίγα λουλούδια...

Ἡ «ἐπιτυμβιακὴ φαντασία», γράφτηκε τὸ 1936 καὶ ἐξελίσσεται πάνω σὲ μιὰ ἐλεύθερη φόρμα, μὲ τὴν χρησιμοποίησι δύο θεμάτων, σὲ ἀντιστικτικὴ ἐπεξεργασία καὶ μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ ἐναλλαγὴ ρυθμοῦ καὶ μελωδικῆς γραμμῆς.

●
W. A. MOZART
ΚΟΝΤΣΕΡΤΟ ΓΙΑ ΒΙΟΛΙ (ΛΑ ΜΕΙΖ.)

Τὸ Κοντσέρτο γιὰ βιολί σὲ Λα^{μείζ}, εἶναι τὸ τελευταῖο ἀπὸ τὰ πέντε ποὺ ἔγραψεν ὁ Μότσαρτ κατὰ τὸ ἴδιο ἔτος (1775). Γενικά σ' ὅλα του τὰ κοντσέρτα γιὰ βιολί ὁ Μότσαρτ δὲν κρατεῖ πειὰ ἀπ' τὴ παλιὰ φόρμα τοῦ Vivaldi, ποὺ εἶχε γνωρίσει στὴν Ἰταλία, παρὰ μόνο τὴ διαίρεσι σὲ τρία μέρη. Παραλλήλως ἀλλάζει ἀρκετὰ τὴ φόρμα τῆς Ἄριας στὸ ἀργὸ μέρος, καθὼς καὶ τὸ ἀρχικὸ Allegro, τῆς φόρμας σονάτας. Δίνει ἐπίσης ἀρκετὴ σημασία στὰ μέρη τῆς ὀρχήστρας καὶ ἐπεξεργάζεται ἰδιαιτέρως τὰ πνευστὰ, πρῶγμα ποὺ πλησιάζει περισσότερο στὴ παριζιάνικη ἀντίληψιν περὶ κοντσέρτου.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 2 ΣΕ ΡΕ ΜΕΙΖ.

Με τή «Δεύτερη Συμφωνία» (σέ Ρε μεϊζ, έργ. 73) ὁ Μπράμς παύει νά εἶναι ὁ παθητικός συνθέτης ὅπως τόν γνωρίσαμε στήν «Πρώτη Συμφωνία». Τή φορά αὐτή τόν ἐμπνέει ἡ φύσις καί ἡ ἀγάπη τῆς ζωῆς. Εἰδυλλιακές καί ποιμενικές εἰκόνες θά περνοῦσαν ἀσφαλῶς ἀπ' τά μάτια τοῦ μουσουργοῦ, ὅταν ἔγραφε. Ὁ Κάλμπεκ ἀναφέρει ὅτι ὁ Μπράμς τήν ἐνεπνεύσθηκε ἐν μέρει στή λίμνη τοῦ Wörther καί ἐν μέρει στό Baden - Baden. Τά ποιμενικά της θέματα καί οἱ ἀνακρεόντιες ἰδέες δίνουν στό ὅλον ἕνα θαυμάσιο ρωμαντικό ἔνδυμα. Ὁ Κρέτσμαρ ἐν τούτοις θεωρεῖ τή «Δεύτερη Συμφωνία» τεχνικῶς κατώτερη τῆς Πρώτης, τῆς ἀναγνωρίζει ὁμῶς ζωηρά χρώματα καί μιᾶ ἀληθινῆ αὐστριακῆ εὐθυμία, γεμάτη ρεμβασμό καί νοχέλεια. Γενικά ἡ Δεύτερη Συμφωνία ἀφίνει μιάν ἐντύπωση ὁροσιάς καί εὐκόλου γραφίματος καθῶς καί ἐμπνεύσεως πραγματικά αὐθόρμητης. Οἱ Βιεννέζοι ἀπ' τή πρώτη ἐκτέλεσι εἰδειξαν τή προτίμησίν τους γιά τή Συμφωνία αὐτή τήν βρῆκαν πιό χαριτωμένῃ ἀπ' τή προγενέστερη ἀδελφῆ της. "Ἐτοί ἡ Δεύτερη Συμφωνία δέν ἀργήσε νά πάρῃ τήν προσωνομία: ἡ «Βιεννέζικη Συμφωνία—πιστή εἰκόνα τῆς ὁροσειρῆς καί ὀυγιῶς ζωῆς πού περνᾶ κανεῖς στήν ὠραία πόλι τοῦ Δουάβεως».

Τό πρῶτο μέρος τῆς Συμφωνίας ἔχει ποιμενικό χαρακτήρα καί ἐκθέτει ἰδέες ἀπόλυτα ἀπλές, πού θυμίζουν—σ' ἐκεῖνο πού τίς γνωρίζει—τίς σερενάτες τῆς νεότητος τοῦ Μπράμς. Δέν λείπουν ὁμῶς ἀπ' τήν εἰδυλλιακῆ καί γαλήνια αὐτή σελίδα καί ἀρκετά χαρακτηριστικά σημεῖα τῆς θυνάμεως καί τῆς ἀπειλητικῆς ἐνεργητικότητος. Τό δεύτερο μέρος τῆς Συμφωνίας (Adagio non troppo) εἶναι τὸ μόνο πού παρουσιάζει ἰχνη ἀπαισιοδοξίας. Ἡ μελωδία του, πού θυμίζει λιγάκι Σοῦμαν, εἶναι ἐξαιρετικά ὠραία καί δέν ἀργεῖ νά καταλήξῃ σέ μιᾶ χαρούμενη εἰκόνα πού μοιάζει λίγο καί μέ χορό. Τό τρίτο μέρος Allegretto (scherzo) εἶναι τὸ πιό ἐπιτυχημένο τῆς ὅλης Συμφωνίας. Ἡ προσωνομία σ κ έ ρ τ σ ο σ τήν περίπτωσι αὐτῆ ἀποδίδει τή πραγματικῆ σημασία τῆς λέξεως: Παιχνίδι. Γιατί ἀληθινὸ παιχνίδι εἶναι τὸ χαριτωμένο αὐτὸ κομμάτι μέ τοὺς ἐναλλασσομένους ρυθμούς του. Τό Allegretto αὐτό, ὅπως τὸ Μενουέττο τῆς Σερενάτας σέ Ρε τοῦ Μπράμς, εἶναι ἀπ' τὰ καλλίτερα ὑποδείγματα μιμήσεως τοῦ παλῆου ὄφους. Τὸ κύριο θέμα ἔχει ρωμαντικὸ χαρακτήρα καί ζωντανεῖ στή μνήμη μας τὸν Σοῦμπερτ. Εἶναι ἐναρμονισμένο καί ἐνορχηστρωμένο ἀπλοῦστατα. Τὸ πλάγιο θέμα δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ρυθμικῆ μεταμόρφωσι τῆς ἀρχικῆς ἰδέας, ἐνῶ τὸ Τρίο, ὡς φόρμα καί ὡς χιούμορ, μοιάζει μέ οὐγγαρέζικη μουσική. Τὸ Finale τῆς Συμφωνίας (Allegro con spirito) μᾶς θυμίζει τὸν ρωμαντισμὸ τοῦ Κερούμπνι καί εἰδικώτερα τῆς εἰσαγωγῆς ἀπ' τὸν «Ἀνακρέοντα», μέ τὸ κύριο θέμα τῆς ὁποίας μοιάζει ἀρκετά τὸ θέμα τῆς Συμφωνίας τοῦ Μπράμς. Μορφολογικῶς τὸ «φινάλε» αὐτὸ εἶναι γραμμένο σύμφωνα μέ τὰ πρότυπα τῶν κλασσικῶν.